

Pågående projekt av försäkringsmedicinskt intresse på SBU

Per Lytsy, medicinskt sakkunnig SBU

SBU = Statens Beredning för medicinsk och social Utvärdering

Uppdrag - göra oberoende utvärderingar av metoder och insatser:

- inom hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst- och funktionshindersområdet
- sammanställa kunskap om arbetsmiljöns betydelse för uppkomst av sjukdom

Var kommer uppdrag ifrån?

- Regeringsuppdrag
- Andra myndigheter
- Frågeförslag från profession och beslutfattare

Vanliga frågeställningar

- Effekter av behandlingar/ insatser/ metoder och tillförlitlighet i bedömningsmetoder (diagnostik)
- Hälsoekonomi
- Etik och samhälle
- Ibland upplevelser och erfarenheter (kvalitativ ansats)

SBU ger inga rekommendationer - rapporter ska tjäna som oberoende beslutunderlag

Projekt av försäkringsmedicinskt intresse

- Insatser i vården vid långtidssjukskrivning
- Effekter av arbetsmarknadsinsatser vid långvarig sjukskrivning för psykiatrisk diagnos eller vid varaktigt försörjningsstöd
- Arbetsmiljöns betydelse för besvär och sjukdom i nacke, axlar, armar och händer

Insatser i vården vid långtidssjukskrivning

- Regeringsuppdrag, publiceras dec 2022
- **Frågeställning:** Vilka är effekterna av olika sätt för hälso- och sjukvården att hantera, handlägga och följa upp sjukskrivna personer som är, eller riskerar att bli, långtidssjukskrivna?

Population (tillstånd/diagnosgrupper)

Diagnosgrupp (ICD 10 –kategorier)	Sjukskrivningsfall >90dagar
Anpassningar och reaktion på svår stress	33 422
Depression/recidiverande depression	11465 / 5060
Andra ångestsyndrom	9452
Ryggvärk/diskbråck	7138/1893
Bröstcancer	2127
Knäartros/höftartros	3236/2468
Fibromyalgi	2447
Bipolär sjukdom	2121
Sjukdomar i skuldra	2865
Smärta värk	908
Post covid (postinfektiös trötthet)	

Data: år 2019,
Försäkringskassan

Typer av interventioner

Insatser som sker inom hälso- och sjukvårdens ansvar och mandat med syfte att främja hälsa och arbetsåtergång hos sjukskrivna personer.

Exempel:

- Unimodala, multimodala, multiprofessionella interventioner med en eller flera aktörer inom hälso- och sjukvården (till exempel medicinsk rehabilitering, samtalsterapi, fysioterapi, arbetsterapi, REKO, ensamt eller i kombination).
- Insatser som involverar aktörer utanför hälso- och sjukvården, tex arbetsgivaren, samverkansinsatser.
- Kan vara företagshälsovård.
- Sätt att "hantera och handlägga" sjukskrivning, tex deltid vs heltid, "aktiv" vs "passiv".

Exkluderas: Studier om Supported Employment och IPS (Individual placement and Support)

Utvärdering av ”effekter”

Effekter på vad?

- Arbetsdeltagande (sjukskrivning, återgång i arbete, sjukpension)
- Hälsa, arbetsförmåga, motivation, livskvalitet
- Aggregerade data: kostnader och kostnadseffektivitet (hälsoekonomi)

Avgränsning studiedesign: kontrollerade studier (RCT, icke randomiserade kontrollerade studier)

Syntes: Så detaljerat som möjligt utifrån tillstånd /typ av insats.

- Etiska aspekter

Effekter av arbetsmarknadsinsatser vid långvarig sjukskrivning för psykiatrisk diagnos eller vid varaktigt försörjningsstöd

Del i 5-årigt regeringsuppdrag om psykisk ohälsa. Publiceras dec 2022

Frågeställning: vilka insatser kan främja inträde i eller återgång till arbete för personer långt från arbetsmarknaden?

Två populationer, personer som är:

- är långvarigt sjukskrivna med vanlig psykiatrisk diagnos (CMD) eller
- får varaktigt försörjningsstöd

Interventioner - generella (arbetsmarknadsinsatser) och riktade

- **Förberedelser**
 - Arbetsprövning, träning och förberedelser, jobbsökaraktivitet, coachning & studievägledning , matchning
- **Utbildning, studier**
- **Praktik**
 - Stöd vid anställning med/utan lönesubvention
 - IPS och SE m.fl.
- **Övriga insatser**
 - Validering
 - Starta eget
 - Arbetslivsinriktad rehabilitering (måste innehålla arbetsplatsinsats)

Utfall

- Mått på arbetsdeltagande, återgång i arbete, arbetsförmåga, livskvalitet
- Kostnader och kostnadseffektivitet
- Etik

Avgränsning studiedesign: kontrollerade studier med eller utan randomisering, registerstudier

- Inkluderar även kvalitativ frågeställning: upplevelser av insatser

Arbetsmiljöns betydelse för besvär och sjukdom i nacke, axlar, armar, armbågar, underarmar och händer

Uppdatering av rapport från 2010, publiceras kvartal 1, 2022

Frågeställning: Vilken betydelse har olika exponeringar i arbetsmiljön för besvär och sjukdom i nacke, axlar, armbågar, armar, underarmar, handleder och händer?

Population: yrkeverksamma

Arbetsmiljö/exponeringar

- Fysisk belastning
- Organisatoriska/psykosociala faktorer (krav/kontroll, ledarskap, arbetstid mm)
- Kemiska och biologiska faktorer
- Buller
- Övriga fysikaliska miljöer och exponeringar (kyla/värme, visuella krav, strålning mm)
- Smitta

Utfall: sambandsmått mellan typ av arbetsmiljö/exponering och förekomst av besvär, sjukdom

Tackar för uppmärksamheten,
Frågor?

- Insatser i vården vid långtidssjukskrivning
- Effekter av arbetsmarknadsinsatser vid långvarig sjukskrivning för psykiatrisk diagnos eller vid varaktigt försörjningsstöd
- Arbetsmiljöns betydelse för besvär och sjukdom i nacke, axlar, armar och händer

Tack!

Webbplats: sbu.se

Twitter: twitter.com/SBU_se

Per.lytsy@sbu.se

STATENS BEREDNING FÖR MEDICINSK OCH SOCIAL UTVÄRDERING

